

A háztartási szektor vagyonmegoszlásának vizsgálata Magyarországon

Sumitz Gabriella Anna

Egyetemi hallgató, Óbudai Egyetem Keleti Károly Gazdasági Kar,
gabriellasumitz122@gmail.com

Dr. Katona Ferenc

Adjunktus, Óbudai Egyetem Keleti Károly Gazdasági Kar,
katona.ferenc@kgk.uni-obuda.hu

Absztrakt: Évtizedes távlatokba visszatekintve látványos jelenségeket és folyamatokat figyelhetünk meg a magyar lakosság körében. Ilyen folyamat a magyar állampolgárok jövedelmének és vagyonának hosszú távú alakulása.

Különösen érdekes ez a kérdéskör, ha figyelembe vesszük az elmúlt évek eseményeit, a 2020-ban megjelenő egészségügyi válságot és annak széleskörű gazdasági hatásait, továbbá a 2022 év elején kitörő, nemzetközi szintre is kiterjedő orosz-ukrán fegyveres konfliktus gazdasági hatásait.

Kutatásunk fő területe a magyar lakosság vagyoni struktúrájának vizsgálata a Covid19 világjárvány, valamint a szomszéd országban zajló háborús konfliktus függvényében. A kutatott kérdéseink egzakt megválaszolására szekunder adatokat vizsgáltunk, továbbá egy primer kutatást is végeztünk felvetéseink igazolására.

Kulcsszavak: háztartás, vagyon, vagyonmegoszlás, jövedelem

1 A vagyon fogalma és jellemzői

A vagyon fogalma számos aspektusból megközelíthető. Értelmezhető nemzeti szinten, vállalatok és egyének szintjén is. A vállalati vagyon a cégek eszközeiben ölt testet, az adott időpontban a vállalkozások által birtokolt eszközértéknek és a kötelezettségeiknek a különbsége. Az egyének szintjén birtokolt vagyon esetében a készpénzben vagy egyéb formában lekötött megtakarításait értjük az egyéneknek. Ilyen lehet a bankszámlán vagy értékpapírokban, ingatlanban vagy ingóságokban, esetleg műkincsekben lekötött, fogyasztásra el nem költött jövedelme a

lakosságnak. Ezekből a megtakarításokból le kell vonnunk a természetes személyek hiteleit, így kapjuk meg a „nettó” vagyonukat.

A nemzeti vagyon gyarapodásában nagy szerepe lehet a GDP növekedésének. Magyarország rendszerváltás utáni évtizedeit tekintve voltak olyan időszakok, amikor gyorsabb növekedést tudott elérni, mint az EU átlag, sőt olyan időszak is volt, amikor annak kétszeresét is (Mihályi, 2011). Bródy (2006) véleménye szerint a gazdasági növekedésben bekövetkezett ugrások a következő évek terhére történnek, vagyis hosszú távon nem tartható fenn ez az állapot, csak ideiglenesen érhetőek el látványos eredmények.

Mihályi (2011) a növekedés alapját a termelékenység növekedésében látja. Minden más csak megalapozatlan, és nem ad lehetőséget a hosszú távú növekedésre a gazdaságnak. A szerző másokkal egyetemben ebben látja a vállalatok és a társadalom szereplőinek az anyagi gyarapodását is.

Kosztopoulos (2020) szerint vállalati vagyonnak tekinthető minden olyan anyagi vagy nem anyagi eszközelem, amely valamilyen piaci értékkel bír. A 2000. évi számviteli törvény a vállalat vagyoni elemei közé azokat az eszközöket sorolja, amelyek tartósan vagy rövidtávon szolgálják a vállalkozás tevékenységét. A tartós vagyonelemekhez a befektetett eszközöket sorolja (tárgyi eszköz, immateriális javak, befektetett pénzügyi eszközök), a rövidtávú eszközök közé pedig a forgóeszközöket (készletek, követelések, pénzeszközök).

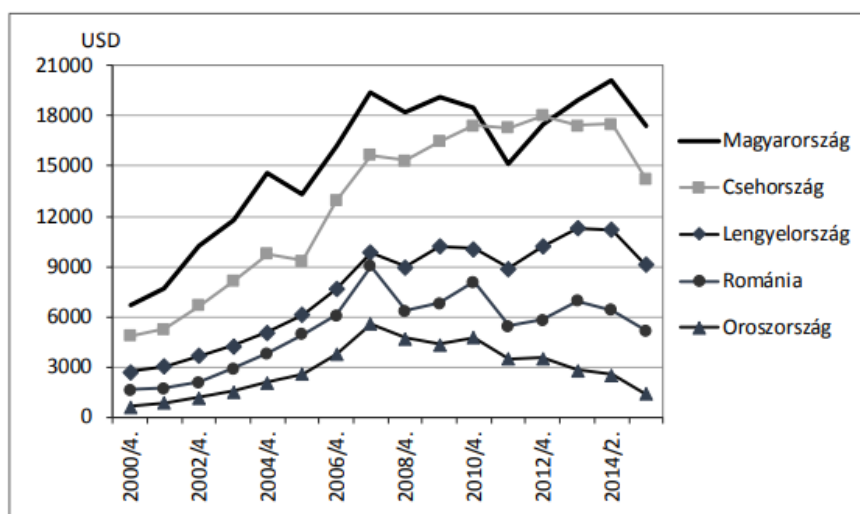
Az EGSZB (2017) vizsgálatai alapján a jövedelmi és vagyoni egyenlőtlenségek az 1970-es évektől nézve folyamatosan növekednek Európában. Megjegyzik, hogy a globalizáció nem csökkenti, hanem növeli a jövedelmi és vagyoni egyenlőtlenségeket. Az EU lakosságát nézve a felső 10% szerzi meg a jövedelem 31%-át és birtokolja a vagyon 50%-át.

Piketty (2014) arra mutat rá, hogy sok országban a vagyon növekedése meghaladja a GDP növekedését, ami tovább mélyíti a jövedelmi egyenlőtlenségeket. A jövedelmi egyenlőtlenségeket támasztja alá a GINI mutató értéke illetve alakulása (OECD, 2023), amely különösen nagy egyenlőtlenségeket mutat Bulgária, Litvánia, Lettország és Románia esetében. Érdekes, hogy a jóval fejlettebb nyugat-európai országokban is többnyire magasabb a jövedelmi egyenlőtlenség, mint a legtöbb kelet-európai országban.

Kolosi és Fábíán (2016) makrogazdasági adatok vizsgálata, valamint a Társasági Háztartási Monitor vizsgálata alapján megállapítja, hogy Magyarország vonatkozásában nem olyan jelentősek a vagyoni egyenlőtlenségek, akár nemzetközi, akár a kelet-közép európai viszonylatokat nézzük. A kutatás eredményei azt is alátámasztják, hogy a vagyoni egyenlőtlenségek nagyobbak, mint a jövedelmi egyenlőtlenségek. Vizsgálataik alapján a vagyon megoszlása összefügg a regionális elhelyezkedéssel, a háztartás jövedelmi helyzetével és a háztartás fő végzettségével.

A Tárki (2016) kutatása kiterjed a vagyon és különböző összetevőinek a felmérésére is. Bár itt a kutatók nehézségekbe ütköztek, így a kapott eredményeik számos esetben becsléseken nyugszanak. A legjelentősebb az ingatlanvagyon (52,6 Mrd Ft), az ingóságok értékét 2,5 Mrd-ra becsülték, a pénzügyi eszközök (értékpapírok) értékét 8,6 Mrd-ra, a vállalkozói vagyont 1,4 Mrd-ra. A földvagyon is külön vizsgálták, aminek az értékét 6,5 Mrd-ban állapították meg, így összesen 71,6 Mrd forintba becsülték a magyar lakosság vagyonát. Ezzel szemben a KSH (2021) adatai alapján a lakosság bruttó vagyona 2020 III. negyedévében 52,7 ezer Mrd Ft volt, a nettó vagyona pedig 41,6 ezer Mrd Ft, figyelembe véve a 11,1 ezer Mrd Ft adóságállományt.

Ha összevetjük a Magyarország egy főre eső vagyonának alakulását az évezred első másfél évtizedében néhány környező országgal (1. ábra), akkor azt látjuk, hogy Csehországot némileg, de például Lengyelországot vagy Romániát jelentősen leelőzi Magyarország az egy főre eső vagyon tekintetében.

1. ábra: Egy főre eső vagyon alakulása néhány közép-kelet európai országban, USD/fő
Forrás: Kolosi és Fábíán (2016), Stierli et al. (2015)

A háztartási szektor vagyonmegoszlása Magyarországon azért egy érdekes és összetett téma, mert az ország gazdasági és társadalmi fejlődése számos változáson ment keresztül az elmúlt évtizedek során, és ez nagy hatással volt a háztartások vagyonára és annak elosztására is.

A vagyonmegoszlás egyik kulcsfontosságú tényezője az ingatlanpiac. A lakások és házak árának növekedése az elmúlt évtizedben jelentősen hozzájárult a gazdagok vagyongyarapodásához. Ez a vagyongyarapodási erősödés növelte a szakadékot a gazdagabb és a szegényebb háztartások között. Az ingatlanpiaci áremelkedés

azonban csak a fővárosi és néhány nagyvárosi régióban volt leginkább megtapasztalható, a vidéki régiókban sokkal alacsonyabbak az árak.

A továbbiakban a vagyonmegoszlás jellemzőit fogjuk vizsgálni a magyar háztartások körében.

2 Módszertan és a minta jellemzői

2.1 Módszertan és minta

Szekunder kutatásunk során hazai és nemzetközi kutatások eredményeit vizsgáltuk meg.

Primer kutatásunk online kérdőíves lekérdezésen alapszik. A kutatás kérdései nagyrészt nyílt kérdések, előfordulnak Likert skálás kérdések is. A kérdőív létrehozásához a Google Forms felületét használtuk. A feldolgozáshoz, adatok kódolásához Excel programot vettünk igénybe, majd az alkalmazott statisztikai vizsgálatokat SPSS 25 programmal végeztük. A mintavételezés hólabda módszerrel történt, a kérdőíveket ismerőseinkkel osztottuk meg, majd ők továbbgörgették ezt a saját ismerőseik és családtagjaik felé. Feltétel volt, hogy egy háztartásból csak egy kérdőív kerüljön kitöltésre. Jelen kérdőíves felmérés során kialakított minta nem reprezentatív, az itt kapott eredmények a vizsgált mintára érvényesek/igazak. A sokaság vonatkozásában csak korlátozott feltételezésekbe bocsátkozhatunk, szélesebb körben érvényes eredményekhez kiterjedtebb vizsgálatokra van szükség.

2.2 Hipotézisek

Vizsgálataink során a következő hipotéziseket fogjuk igazolni:

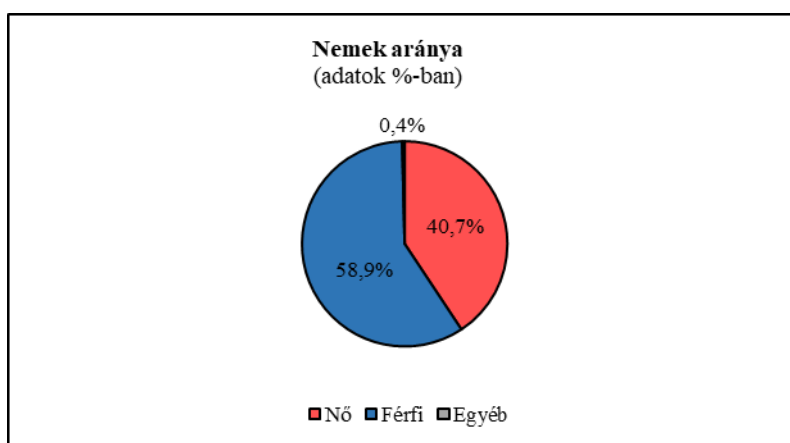
- H1: A lakosság jövedelmi helyzete befolyással bír a befektetések nagyságára és összetételére.
- H2: A megkérdezettek végzettsége hatással van vagyonuk összetételére.
- H3: A megkérdezettek foglalkozása hatással van vagyoni helyzetükre.

2.3. Demográfiai jellemzők

2.3.1 Nemek aránya és korcsoportok szerinti megoszlás

Primer kutatásunk keretein belül a háztartási szektor vagyonmegoszlását vizsgáltuk, azon belül is a magyar lakosság megtakarítási és befektetési szokásaira kerestük a választ. Mindezek mellett olyan demográfiai adatokat is elemeztünk, melyek a jövedelemmel, iskolázottsággal és a foglalkoztatottsággal kapcsolatos kérdésekre adtak választ.

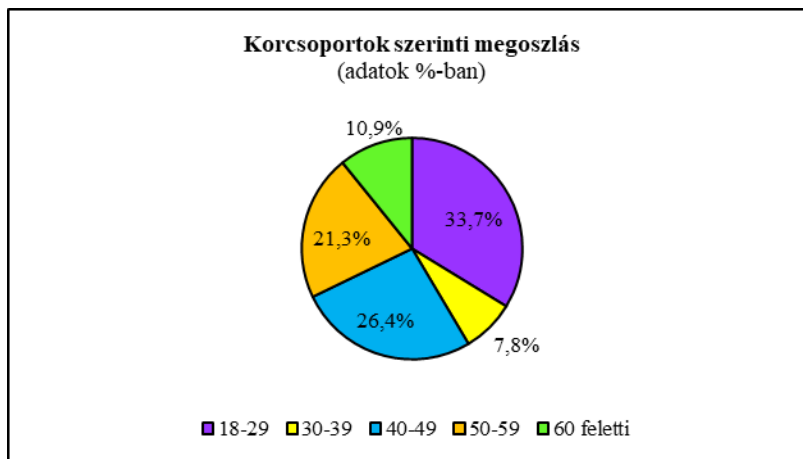
A mintában szereplő alanyok száma N=258 fő volt, melynek 58,9%-a azaz 152 férfi, 40,7%-a azaz 105 nő, és 0,4%-a azaz 1 fő egyébbel válaszolt. (2. ábra)

2. ábra: Nemek aránya

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

A korcsoportok szerinti megoszlást tekintve (3. ábra) legnagyobb arányban a 18-29 és a 40-49 éves korosztálytól érkeztek válaszok, így leginkább ezen korcsoportok vonatkozásában szűrhetünk le megállapításokat kutatásunk során.

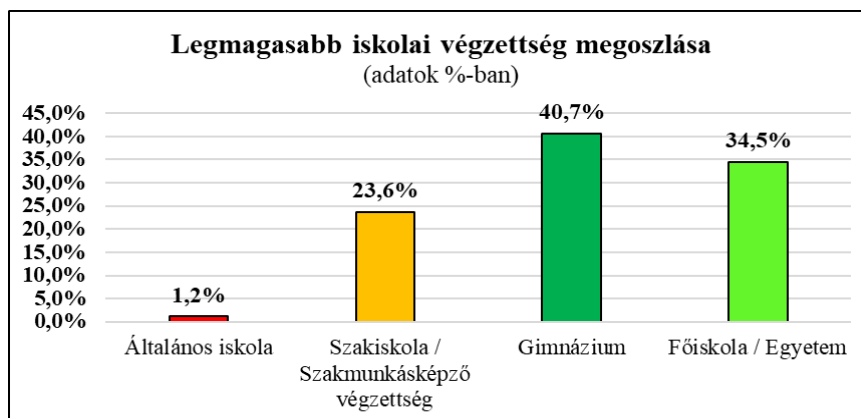

3. ábra: Korcsoportok szerinti megoszlás

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

2.3.2 Végzettségi szint szerinti megoszlás

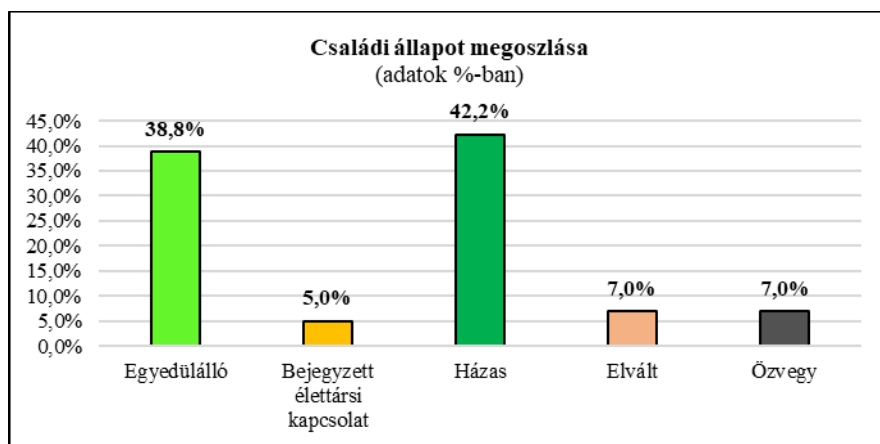
Válaszadóink iskolai végzettsége tekintetében, ahogyan azt a 4. számú ábra is jól mutatja, legnagyobb arányban 40,7% azaz 105 fő (gimnáziumi) és 23,6% azaz 61 fő (szakiskolai) középfokú végzettséggel 34,5% azaz 89 fő felsőfokú, és mindössze 1,2% azaz 3 fő alacsonyabb végzettséggel rendelkezett.

4. ábra: Iskolai végzettség megoszlása
Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

2.3.3 Családi állapot megoszlása

Kutatásunk során fontos tényezőnek tartottuk a családi állapot felmérését is, hiszen ezen tényező nagymértékben befolyásolhatja a megtakarítási és a befektetési szokások nagyságát és összetételét. A kapott eredmények alapján elmondható, hogy a megkérdezettek többsége 42,2% azaz 109 fő házas, 38,8%-a azaz 100 fő egyedülálló, 7,0-7,0% azaz 18 fő elvált vagy özvegy volt, és mindössze 5,0% azaz 13 fő bejegyzett élettársi kapcsolatban élt. (5. ábra)

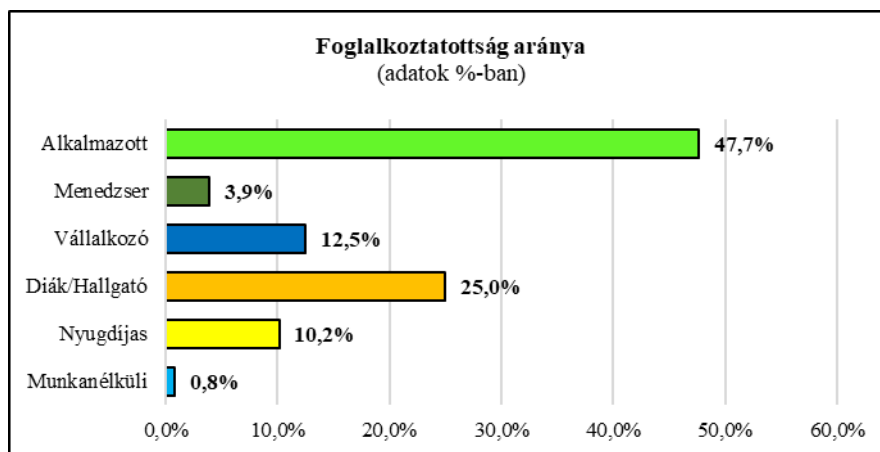

5. ábra: Családi állapot

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

2.3.4 Foglalkoztatottság és nettó jövedelem megoszlása

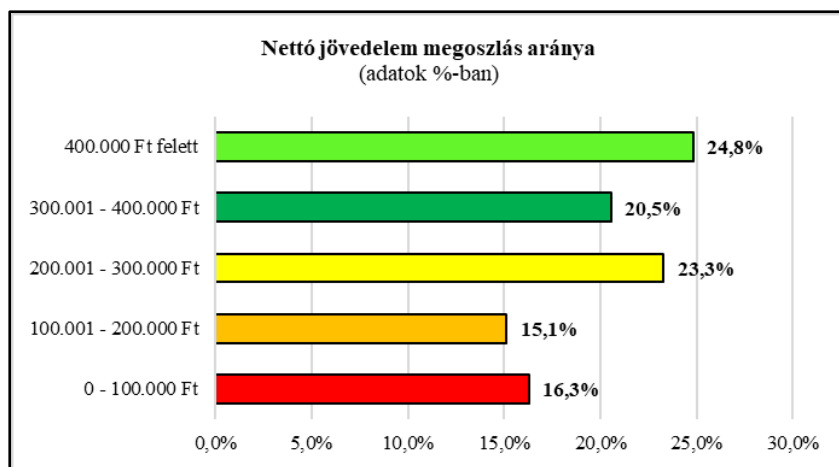
A megkérdezettek közel fele 47,7%-a azaz 122 fő alkalmazotti státuszban dolgozott, egynegyede 25,0% azaz 64 fő pedig diák vagy egyetemi hallgató volt. Legkisebb arányban 0,8% azaz 2 fő nem dolgozott. (6. ábra)

6. ábra: Foglalkoztatottság megoszlása

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

A foglalkoztatottsággal szoros összefüggésben áll a nettó jövedelem megoszlása is. A megkérdezettek legnagyobb arányban (24,8%) 400ezer Ft feletti, 20,5% 3-400ezer Ft közötti, 23,3% 2-300ezer Ft közötti, 15,1% 1-200ezer Ft közötti és 16,3% 100ezer Ft alatti havi nettó jövedelemmel rendelkeztek. (7. ábra)

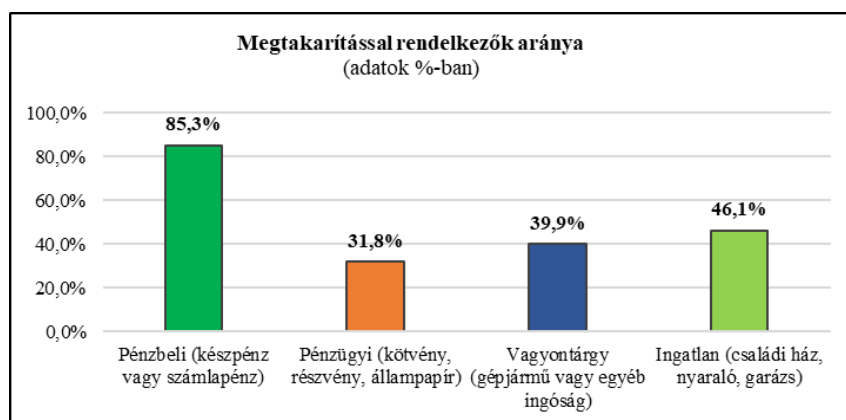

7. ábra: Nettó jövedelem megoszlása
Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

3 Kutatás főbb eredményei

3.1 Megtakarítással rendelkezők aránya

Kutatásunk során a magyar háztartások megtakarítási szokásaira kérdeztünk rá. Ezt négy különböző területre osztottuk, melynek eredményeképp a mintában szereplő megkérdezettek 85,3%-a (220 fő) készpénzben vagy számlapénzben, 46,1%-a (119 fő) ingatlanban, 39,9% (103 fő) ingóságban és mindössze 31,8%-a (82fő) pedig különböző pénzügyi formában tart megtakarítást. (8. ábra)

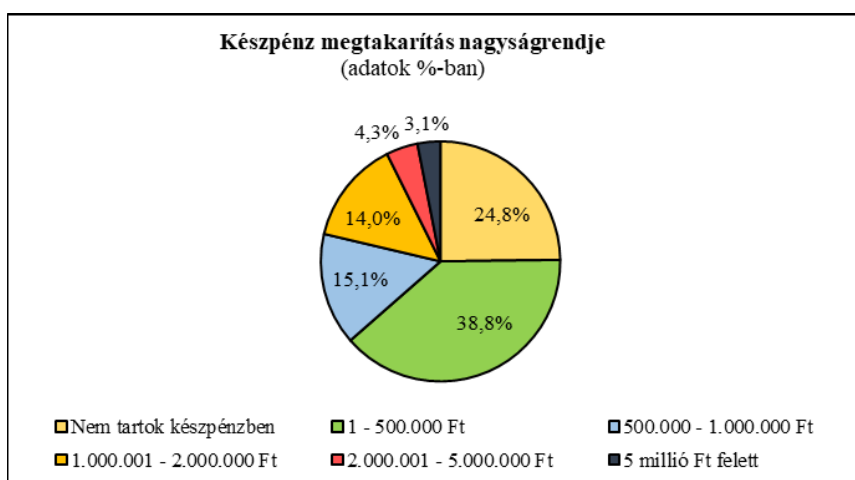

8. ábra: Megtakarítással rendelkezők aránya
Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

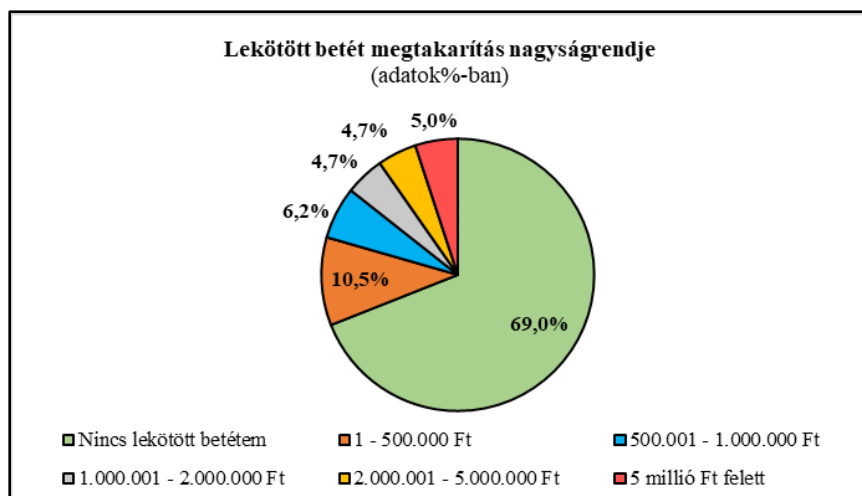
3.2 A vagyon lekötési formáinak vizsgálata

A válaszadók egynegyede nem rendelkezett készpénz megtakarítással. (9. ábra) Legjelentősebb részük - közel 40%-uk – csak kisebb összegű készpénzt tart, mivel az 500 ezer alatti összeget jelölte be. 15%-uk tart fél és egymillió forint közötti készpénzt, míg 14%-uk 1 és 2 millió közötti összeget “tárol” ilyen formában. Mindössze 4% feletti azon válaszadók aránya, akik 2 millió felett, illetve bő 3% azoké, akik 5 millió felett tartanak készpénzben megtakarítást.

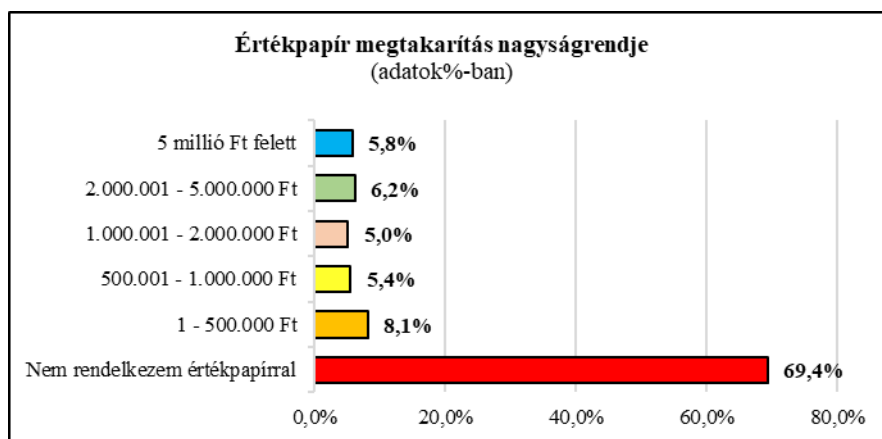
9. ábra: Készpénz megtakarítás nagyságrendje
Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

Közel 70%-a a megkérdezetteknek nem rendelkezik lekötött betétben tartott vagyonnal. (10. ábra) Bő 10%-uk mindössze 500 ezer forint alatti lekötéssel rendelkezik lekötött betétből. 6,2%-uk 500 ezer és egymillió forint közötti lekötéssel rendelkezik. A további három kategória esetében pedig 5-5% körüli arányról beszélhetünk. Vagyis azt állapíthatjuk meg, hogy a lekötött betét nem egy népszerű formája a háztartások vagyonfelhalmozásának.

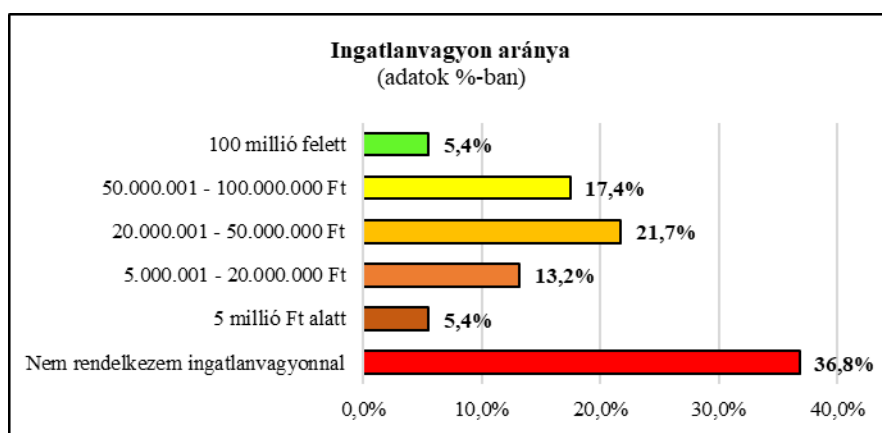
10. ábra: Lekötött betét megtakarítás nagyságrendje
 Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

Értékpapírok vonatkozásában a megkérdezettek 70%-a nem rendelkezett ilyen formában vagyonnal. Akik rendelkeztek, közülük, bő 8%-uk 500 ezer forint alatti értékpapírvagyonnal bírt. (11. ábra) De azok aránya, akik e fölötti lekötésekkel rendelkeztek, az ő arányuk is 5-6% között mozog függetlenül, hogy 1 millió alatti, vagy 1 és 2 millió közötti vagy 2 illetve 5 millió feletti lekötésről volt-e szó. Megállapíthatjuk tehát, hogy az értékpapír nem egy közkedvelt formája a mintában szereplő állampolgárok vagyonlekötésének.

11. ábra: Értékpapírmegtakarítás nagyságrendje
 Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

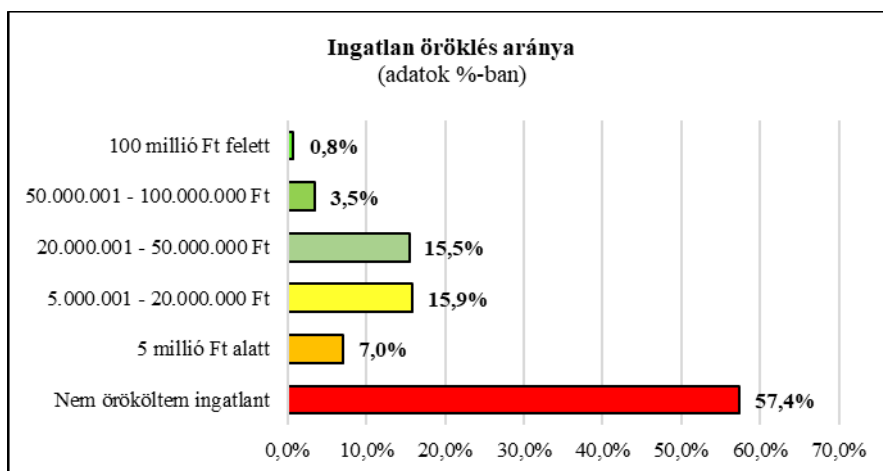
Ingatlanvagyon tekintetében (12. ábra) a megkérdezettek 36,8%-a (95 fő) nem rendelkezett ingatlanvagyonnal, melynek általános oka, hogy kitöltőink egy jelentős része (egyharmada) a fiatal (18-29 év közötti) korosztályhoz tartozott, így még felsőfokú tanulmányokat folytattak kutatásunk során. Legkisebb arányban 5,4% (14 fő) 5 millió Ft alatti vagy 100 millió Ft feletti, 13,2% (34 fő) 5 és 20 millió Ft közötti, 21,7% (56 fő) 20 és 50 millió közötti, 17,4% (45 fő) 50 és 100 millió Ft közötti ingatlanvagyonnal rendelkezett.

12. ábra: Ingatlanvagyon aránya

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

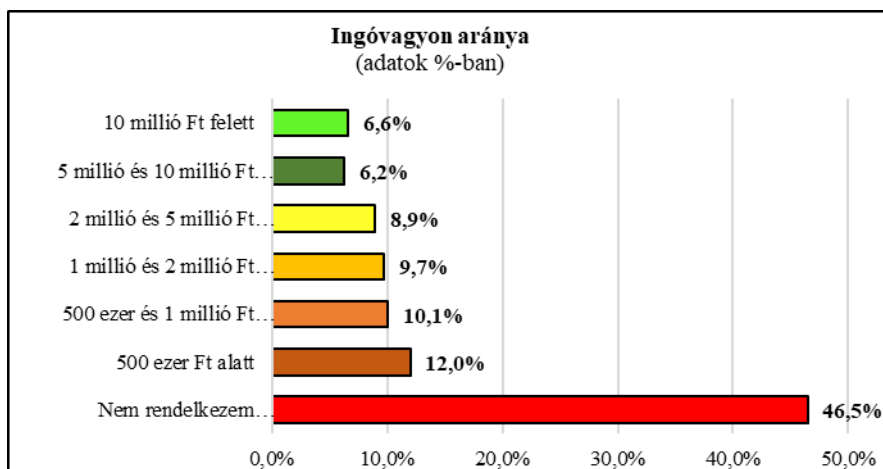
Ingatlanvagyon szempontjából fontos szempont lehet az öröklés kérdésköre. Ennek arányait vizsgálva, a mintában szereplő alanyok 57,4%-a (148 fő) nem örökölt semmiféle ingatlant. (13. ábra) A válaszadók 7%-a (18 fő) 5 millió forint alatt, 15,9% (41 fő) 5 és 20 millió Ft közötti, 15,5% (40 fő) 20 és 50 millió Ft közötti, 3,5% (9 fő) 50 és 100 millió Ft közötti, és legkisebb arányban 0,8% (2 fő) 100 millió Ft feletti értékű ingatlant örökölt felmenőktől.

13. ábra: Ingatlan öröklés aránya

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

Az ingatlanvagyon mellett az ingóvagyonot is felmértük, mivel ez is egy népszerű megtakarítási/befektetési forma a háztartások körében. Ennek eredményeképp megállapítható, hogy legnagyobb arányban 46,5% (120 fő) nem rendelkezett semmiféle ingóvagyonnal. (14. ábra) Továbbá 12% (31 fő) 500ezer Ft alatti, 10,1% (26 fő) 500 ezer és 1 millió Ft közötti, 9,7% (25 fő) 1 és 2 millió Ft közötti, 8,9% (23 fő) 2 és 5 millió Ft közötti, 6,2% (16 fő) 5 és 10 millió Ft közötti, és 6,6% (17 fő) 10 millió Ft feletti ingóvagyonnal rendelkezett.

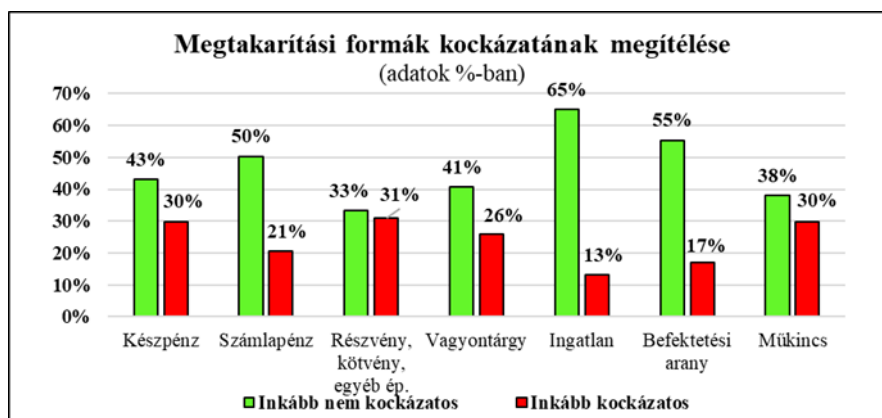

14. ábra: Ingóvagyon aránya

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

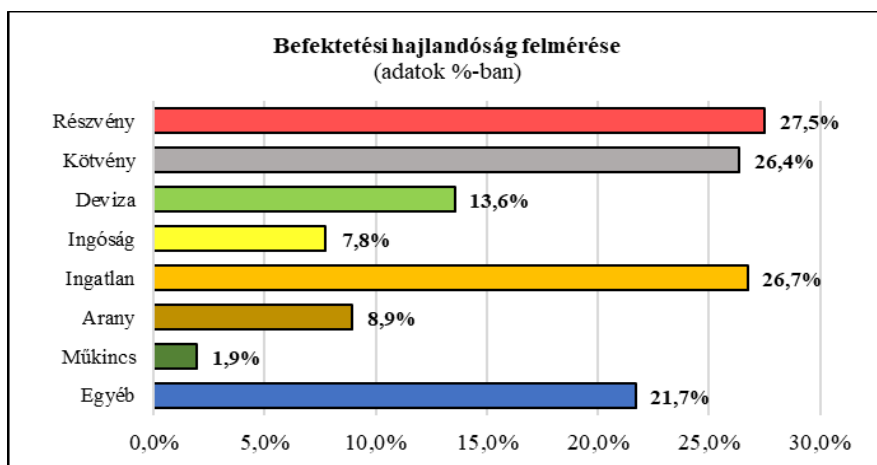
3.3 Megtakarítási formák kockázatának megítélése és a befektetési hajlandóság vizsgálata

Ugyancsak vizsgáltuk a megtakarítási formák kockázatait, hogy a magyar lakosság mely megtakarítási formákat részesítené előnyben. A kapott válaszok alapján a megkérdezettek legnagyobb aránya (65%-a azaz 168 fő) tartja az ingatlant, 55%-a azaz 143 fő a befektetési aranyat, 50%-a azaz 129 fő a számlapénzt a legbiztonságosabb megtakarítási formának. (15. ábra) Mindezek mellett a megkérdezettek 43%-a azaz 111 fő a készpénzt, 33%-a azaz 86 fő a részvényt, kötvényt és egyéb értékpapírt, 41% azaz 105 fő a vagyontárgyat, és 38% azaz 98 fő a műkincsben tartott megtakarítást preferálta jobban. A megkérdezettek legnagyobb arányban (31% azaz 80 fő) a részvény, kötvény és egyéb értékpapírban tartott megtakarítást tekintették a legkockázatosabb megtakarítási formának.

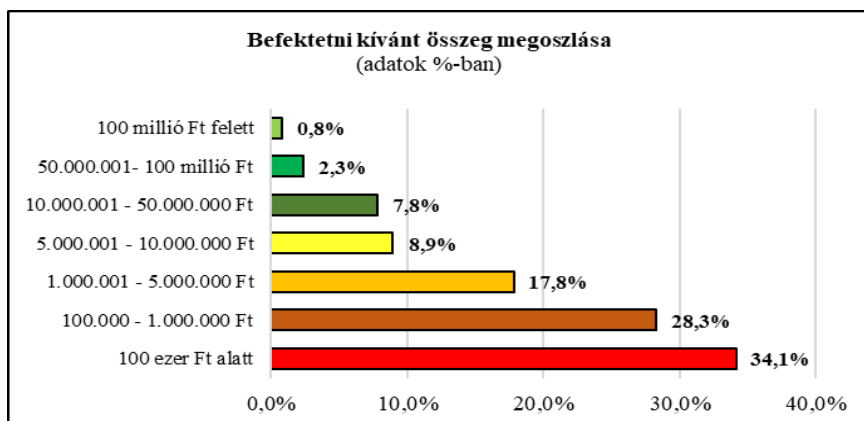
15. ábra: Megtakarítási formák kockázatának a megítélése
Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

Végül a befektetési hajlandóságot mértük fel, hogy a magyar háztartások milyen mértékben képesek és hajlandók befektetni a különböző befektetési formákba. A válaszadók több, mint fele 55,4% azaz 143 fő szeretne befektetni a jövőben, és 44,6% azaz 115 fő nem kíván semmilyen formában befektetni. (16. ábra) A befektetési formát tekintve, legtöbben részvényekbe fektetnék a pénzüket (27,4%). Kicsit kevesebben (26,7%) fektetnék a pénzüket kötvényekbe és 26,4%-uk ingatlabba. Ez a három legnépszerűbb befektetési forma a megkérdezettek tekintetében, közel hasonló arányban. Aranyba mindössze 8,9%-uk fektetne, amit megközelít az ingóságba fektetők aránya (7,8%). Meglepő módon az aranytól kedveltebb befektetési forma a deviza a maga 13,6%-ával.

16. ábra: Befektetési hajlandóság vizsgálata
Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

Megvizsgáltuk azt is, hogy aki képes és hajlandó befektetni, ő mekkora összeget szán a közeljövőben erre a célra. A legtöbben (34,1%) mindössze 100 ezer forint alatti összeget szántak erre a célra, és 62,4% volt azok aránya, akik 1 millió forint alatti összeget kívántak befektetni. (17. ábra) Tehát a megkérdezett emberek mindössze bő egyharmada szeretett volna 1 millió forint feletti összeget befektetni. 17,8%-uk 1 és 5 millió közötti összeget, 8,9%-uk 5 és 10 millió közötti összeget, és mindössze 10,9%-uk szeretett volna 10 millió feletti összeget befektetni.

17. ábra: Befektetni kívánt összeg megoszlása
Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

3.4 A vagyonmegoszlást befolyásoló tényezők vizsgálata

Kutatásunk során vizsgáltuk, hogy a különböző demográfiai jellemzők befolyásolják-e az emberek különböző vagyonelemekben lekötött vagyonának nagyságát és összetételét. A változók kapcsolatát első lépésben Khí-négyzet próba segítségével vizsgáltuk. Amennyiben a vizsgálat szignifikáns kapcsolatot mutatott a két változó között, úgy a kapcsolat szorosságát Cramer V asszociációs együttható segítségével vizsgáltuk. Az egyes demográfiai jellemzők leginkább az ingatlanvagyonban eszközölt befektetések vonatkozásában mutattak szignifikáns eltéréseket. (1. táblázat)

	CV	p
A jövedelem és az értékpapírban lekötött vagyon kapcsolata	0,208	0,001
A jövedelem és az ingatlanban lekötött vagyon kapcsolata	0,301	0,000
A végzettség és az ingatlanban lekötött vagyon kapcsolata	0,249	0,000
A nem és az ingatlanban lekötött vagyon kapcsolata	0,236	0,001
A foglalkozás és az ingatlanban lekötött vagyon kapcsolata	0,333	0,000
A családi állapot és az értékpapírban lekötött vagyon kapcsolata	0,184	0,021
A családi állapot és az ingatlanban lekötött vagyon kapcsolata	0,304	0,000

1. táblázat: Vagyonmegoszlás és demográfiai változók kapcsolata

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

Vizsgáltuk többek között a megkérdezettek nettó jövedelme és ingatlanban lekötött vagyonuk nagysága közötti kapcsolatot. Ebben az esetben sikerült szignifikáns kapcsolatot kimutatni a két változó között, a Cramer V együttható gyenge-közepes kapcsolatot mutat, magas megbízhatóság mellett ($CV=0,301$; $p=0,000$), azaz a nettó jövedelem nagysága a vizsgált mintában szereplő egyének vonatkozásában hatással volt az ingatlanban lekötött vagyon nagyságára.

A jövedelem nagysága az értékpapírban lekötött vagyon nagyságát is befolyásolta. Ebben az esetben is gyenge-közepes kapcsolatot sikerült kimutatnunk a két változó között ($CV=0,208$; $p=0,001$). Több változó esetében is általában gyenge-közepes kapcsolatot tudtunk igazolni. Ilyen volt a megkérdezettek végzettsége és az ingatlanban lekötött vagyon nagysága közötti kapcsolat is ($CV=0,249$; $p=0,000$). Fontos megemlíteni, hogy a nemi hovatartozás is befolyásolta a lekötött ingatlanvagyon nagyságát ($CV=0,236$; $p=0,001$).

A vizsgálat elején megfogalmazott feltételezéseinknek megfelelően a foglalkozás valóban hatással bír az ingatlanban lekötött vagyon nagyságára ($CV=0,333$; $p=0,000$). Egyértelműen kijelenthető, hogy a magasabb végzettséggel rendelkező egyének nagyobb hajlandóságot mutatnak megtakarításuk ilyen formában való létrehozására, illetve a magasabb végzettségük általában magasabb jövedelemre is

tesznek szert, így a képességük is megvan arra, hogy jelentősebb vagyont kössenek le ingatlan formájában.

Ugyancsak szignifikáns kapcsolat mutatható ki a családi állapot és az ingatlanban lekötött vagyon nagysága között ($CV=0,304$; $p=0,000$), az egyedülálló ingatlanban lekötött vagyona szignifikánsan nagyobb, mint a házasságban élőké. (A minta vonatkozásában ez igazolható.)

A családi állapot az értékpapírokban lekötött vagyon nagyságára is befolyással bírt a mintában szereplő egyének vonatkozásában ($CV=0,184$; $p=0,021$). Egyértelműen kijelenthető, hogy a nem családos állampolgárok könnyebben vállaltak magasabb kockázatot értékpapírokba való befektetéssel, mint a családosok.

Kutatásunkban vizsgáltuk a magyar lakosság befektetési hajlandóságát is, illetve az erre ható tényezőket. Cramer V asszociációs mutató segítségével a válaszadó neme, foglalkozása és családi állapota között tudtunk kapcsolatot kimutatni. (2. táblázat) Ez alapján a mintában szereplő alanyok esetében a befektetési hajlandóságra jelentős hatással bírt, hogy férfi vagy nő volt az egyén. A férfiak körében jóval nagyobb volt a befektetési hajlandóság ($CV=0,194$; $p=0,008$).

A foglalkozás vonatkozásában gyenge-közepes kapcsolatot sikerült igazolni ($CV=0,236$; $p=0,001$). A vállalkozók esetében jóval nagyobb arányú a befektetési hajlandóság, mint a többi csoport esetében, de az eltérés a vizsgált csoportok között mindenképp szignifikáns.

A családi állapot és a befektetési hajlandóság között ugyancsak gyenge-közepes kapcsolat mutatható ki magas megbízhatóság mellett ($CV=0,250$; $p=0,003$). Az egyedülállók körében a legnagyobb a befektetési hajlandóság, ehhez képest a családosok körében már érezhetően alacsonyabb a befektetési hajlandóság, míg például az özvegyek esetében már nagyon alacsony.

A többi demográfiai jellemző és a befektetési hajlandóság között nem sikerült szignifikáns kapcsolatot kimutatnunk.

Vizsgáltuk a demográfiai jellemzők és a befektetés nagysága közötti kapcsolatot is. Itt is három változó esetében sikerült kimutatni kapcsolatot a vizsgált változók között. Előzetes feltételezéseinknek megfelelően szignifikáns hatást gyakorolt a foglalkozás a befektetés nagyságára. A Cramer V mutató itt közepes erősségű kapcsolatot mutatott ($CV=0,453$) magas szignifikancia szinten ($p=0,000$).

A jövedelem nagysága is befolyással bírt a befektetés nagyságára, itt gyenge-közepes erősségű kapcsolatot igazoltunk ($CV=0,252$; $p=0,000$).

A végzettség esetében szintén gyenge-közepes kapcsolat igazolható, hiszen a végzettség hatással lehet az egyén foglalkozására és nettó jövedelmére egyaránt, így az emberek befektetési képességeit is nagyban befolyásolhatja ezen tényező ($CV=0,206$; $p=0,017$).

	CV	p
Tervezett befektetés és a nem kapcsolata	0,194	0,008
Tervezett befektetés és a foglalkozás kapcsolata	0,294	0,001
Tervezett befektetés és a családi állapot kapcsolata	0,250	0,003
Tervezett befektetés nagysága és a nettó jövedelem kapcsolata	0,252	0,000
Tervezett befektetés nagysága és a foglalkozás kapcsolata	0,453	0,000
Tervezett befektetés nagysága és a végzettség kapcsolata	0,206	0,017

2. táblázat: Befektetési hajlandóság és demográfiai változók kapcsolata

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

Kutatásunk során felállított hipotéziseink mindegyikét sikerült igazolnunk, szignifikáns kapcsolatot kimutatva a vizsgált változók között, melyek alapján egyértelműen kijelenthető, hogy:

- A háztartási szektor szereplőinek jövedelmi helyzete befolyásoló tényezőként hat a befektetéseikre, azok nagyságára, illetve azok összetételére, hiszen alacsonyabb jövedelmi szint mellett csökken a befektetési hajlandóság, ennek következtében annak nagysága és összetétele is egyaránt.
- A mintában szereplő alanyok végzettsége befolyásoló tényezőként hat a vagyonuk összetételére, hiszen magasabb iskolai végzettség mellett többnyire magasabb a jövedelmi szint is, ez pedig nagymértékben befolyásolja a vagyon összetételét.
- A megkérdezettek foglalkozása erősen összefügg a vagyoni helyzetükkel, hiszen magas jövedelmi szint mellett javuló tendenciát mutathat a vagyoni helyzet is.

Az eredményeket a 3. számú táblázat illusztrálja.

	Igazolva	Elutasítva
T1: A lakosság jövedelmi helyzete befolyásolással bír a befektetések nagyságára és összetételére.	✓	
T2: A megkérdezettek végzettsége hatással van vagyonuk összetételére	✓	

T3: A megkérdezettek foglalkozása hatással van vagyoni helyzetükre		
--	---	--

3. táblázat: Hipotézisek igazolása, a vizsgálat tézisei
Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés, (2023)

Konklúzió

A háztartási szektor vagyonegoszlásának vizsgálata során kiderült, hogy mind a megtakarítási, mind a befektetési szokásokra hatással vannak a különböző demográfiai jellemzők is (pl: nem, kor, családi állapot, nettó jövedelem). A magyar háztartások nagyrésze készpénzben vagy számlapénzben, illetve ingatlanban tartja megtakarításait, de kisebb arányban jellemző még az ingó, a kötvény vagy a részvény forma is. Fontos szempont a vagyönöröklés kérdésköre is, hiszen a gazdaságban és a társadalomban egyaránt egyenlőtlenségeket is okozhat.

A magyar lakosság esetében elmondható, hogy a készpénz még mindig egy közkedvelt lekötési formája a vagyonnak, a vizsgált háztartások közel kétharmada rendelkezett általában kisebb készpénzben tárolt vagyonnal. A lekötött betét és az értékpapírok vonatkozásában viszont elmondható, hogy még mindig nem túl népszerűek, a megkérdezettek mindössze nagyjából 30%-a rendelkezett ilyen jellegű vagyönfelhalmozással.

Meglepő, hogy a megkérdezett háztartások nagyon hasonló kockázatot társítottak az értékpapírok és az ingatlanok esetében, különösen érdekes ez a részvények vonatkozásában is. Ennek ellenére a részvényekben és kötvényekben tartott vagyön relatíve alacsony. Szintén érdekes eredmény, hogy befektetési aranyhoz társított magas biztonság ellenére a vizsgált lakosság csekély része tervezi a jövőben a vagyönát befektetési aranyban lekötöni.

Elmondható, hogy a demográfiai jellemzők általában hatással vannak a vagyön megoszlására és a vagyönfelhalmozás mértékére. Jelen kutatásunkban a értékpapírokban és az ingatlanban felhalmozott vagyön és a demográfiai változók közötti kapcsolatot vizsgáltuk. Az ingatlanvagyön vonatkozásában a legtöbb demográfiai jellemző esetében sikerült szignifikáns kapcsolatot igazolni a változók között. Az értékpapírvagyönt tekintve ez már csak néhány esetben sikerült. Az egyes betétformák és a készpénz esetében nem vizsgáltuk ezeket a kapcsolatokat, de itt azzal a feltételezéssel élünk, hogy készpénz és a látraszóó betétben való vagyönfelhalmozást nem, vagy csak esetenként befolyásolják a lakosság demográfiai jellemzői. Terveink szerint ezen összefüggések, illetve feltételezhetően a kapcsolatok hiányának az igazolására, illetve más összefüggések vizsgálatára majd a kutatásunk további folytatása során fogunk kitérni.

Hivatkozások

- [1] 2000. évi C. törvény - a számvitelről. (2000.IX.21.)
- [2] Bródy András (2006): Meddig az addig? A gazdasági körforgás tartama. Közgazdasági Szemle, 53. évf., 2006. május, 452-464. o.
- [3] Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) (2017): Vagyoni egyenlőtlenségek Európában: a tőkéből és a munkából származó jövedelmek megoszlása a tagállamokban. EESC-2016-05712-00-00-AC-TRA-HU,
- [4] Kolosi Tamás – Fábíán Zoltán (2016): Vagyoneloszlás Magyarországon. Makro sokkok - mikro válaszok: sikeres és sikertelen háztartási alkalmazkodás a válság idején Magyarországon – A TÁRKI Háztartás Monitor kutatás, K 113248. számú (OTKA) kutatás <https://www.tarki.hu/hu/publications/SR/2016/05kolosi.pdf> (utolsó letöltés, megtekintés dátuma: 2023. április 27.)
- [5] Kosztópulosz Andreász (2020): Vállalati pénzügyek I. Szegedi Egyetem, <https://eta.bibl.u-szeged.hu/2568/>, (utolsó letöltés: 2023. június 26.)
- [6] KSH (2021): Háztartások pénzügyi vagyona. https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qse008c.html, (utolsó letöltés, megtekintés dátuma: 2023. június 26.)
- [7] Mihályi Péter (2011): Utolérési kísérletek Magyarországon, 1870-2030. Műhelytanulmányok, MT-DP – 2011/1, MTA Közgazdaságtudományi Intézet, <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/108205/1/MTDP1101.pdf> (utolsó letöltés, megtekintés dátuma: 2023. április 27.)
- [8] OECD: Income inequality (indicator), 2021. doi: 10.1787/459aa7f1-en <https://data.oecd.org/inequality/income-inequality.htm> (utolsó letöltés, megtekintés dátuma: 2023. június 27.)
- [9] Piketty, Thomas (2014): Capital in the Twenty-First Century. Harvard University Press
- [10] Stierli, M. – A. Shorrocks – J. B. Davies – R. Lluberás – A. Koutsoukis (2015): Global Wealth Report 2015. Zurich. <http://publications.credit-suisse.com/tasks/render/file/index.cfm?fileid=C26E3824-E868-56E0-CCA04D4BB9B9ADD5>, (utolsó letöltés, megtekintés dátuma: (2023. 04.20.)